

Taalwerkblad 1

Opdracht 1: Woorden met dezelfde betekenis

In plaats van “Mijn oom is *arts*” kun je ook zeggen: “Mijn oom is *dokter*.” *Dokter* betekent hetzelfde als *arts*.

Schrijf in plaats van het schuin gedrukte woord een ander uit het rijtje.

Graag – vaak – midden – eindelijk – duur – tamelijk – bedroefd – eensklaps – prachtig – dadelijk – klaar – vastmaken.

1. Ze was erg *treurig*. _____
2. Ik kom *aanstands*. _____
3. *Plotseling* sprong hij op. _____
4. Ik zal het *gaarne* doen. _____
5. Ze komt hier *Dikwijls*. _____
6. Wat een *fraai* uitzicht. _____
7. Heb je het touw goed *bevestigd*? _____
8. Is alles voor het feest *gereed*? _____
9. Het is hier *nogal* koud. _____
10. *Ten slotte* ging hij mee. _____
11. Een *kostbaar* geschenk. _____
12. In het *centrum* van de stad. _____

Opdracht 2: Vul een voorzetsel in;

De boom staat *in* de tuin, *voor* het huis, *achter* het huis, *naast* het huis.

De woordjes *in, aan, op, onder, boven, uit, naast, naar, van, bij, om, na, voor, met,* heten voorzetsels.

1. Na een week verlangde ik erg _____ huis.
2. Wij houden allemaal erg _____ tante Marie.
3. Zij is altijd erg aardig _____ ons.
4. De kinderen waren _____ hun schik _____ de mooie cadeaus.
5. Heb je wel _____ zijn verjaardag gedacht?
6. _____ mijn verjaardag trakteer ik alle kinderen _____ de klas.
7. Wim vertelde _____ zijn vriendjes wat hij _____ zijn verjaardag had gekregen.
8. Ik ben dol _____ kersen, maar ik heb een hekel _____ bananen.
9. Tegenwoordig gelooft niemand meer _____ heksen en spoken.
10. Wil je de krant even _____ de brievenbus halen?
11. We moeten _____ het eten even _____ vader wachten.
12. Luister je vaak _____ de radio?
13. We kopen vaak bloemen _____ de bloemist _____ de hoek.
14. _____ schooltijd speel ik vaak _____ mijn vriendje.
15. Ik ben bang _____ de grote hond _____ onze burens.

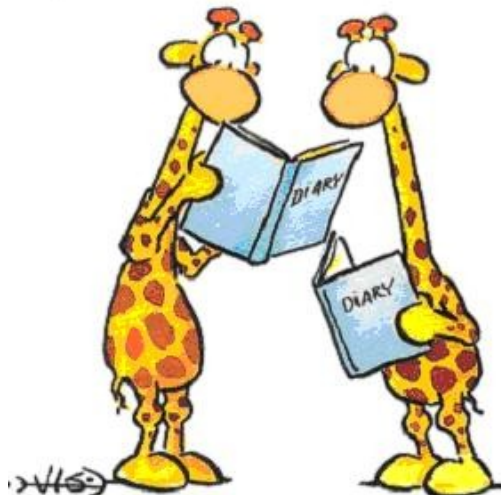
Taalwerkblad 2

Opdracht 1: Mogelijk – onmogelijk

1. Wat niet mogelijk is, is *onmogelijk*.
2. Wat je kunt zien is zichtbaar.
3. Wat je *niet* kunt zien is _____
4. Wat je kunt lezen is _____
5. Wat je *niet* kunt lezen is _____
6. Als je geen gelijk hebt, heb je _____
7. Een huis waarin je *niet* kunt wonen, is _____
8. Een rivier waarop geen schepen kunnen varen, is _____
9. Wat je *niet* kunt eten is _____
10. Wat niet veranderd is, is _____

Opdracht 2: Het alfabet.

- a. Zeg het alfabet op.
- b. Vul de letters in die weggelaten zijn.
a b c d _____ h i j k _____ o p q r s _____
_____ x y z.
- c. *b* staat tussen _____ en _____; *h* staat tussen _____ en _____; *m* staat tussen _____ en _____; *u* staat tussen _____ en _____; *d* staat tussen _____ en _____; *t* staat tussen _____ en _____; *g* staat tussen _____ en _____.

Opdracht 3: Vul het goede woord in.

Je kunt kiezen uit: aandachtig – gretig – ginds – guur – verlaten – spitsuur – ontsnappen – geruime – politie – buit – beschermen – vergaan – avontuur

1. We moesten _____ tijd op de bus wachten.
2. Op het _____ eiland leefden alleen wilde geiten
3. _____ zie ik de tram al komen.
4. De kinderen luisterden _____ naar het mooie verhaal.
5. De dieven gingen er met een rijke _____ vandoor.
6. In de zware storm zijn vannacht drie schepen _____.
7. We aten de boterhammen met aardbeien _____ op.
8. We konden niet naar buiten, omdat het weer zo _____ was.
9. Op het _____ is het op deze weg geweldig druk.
10. Op zijn reis door Afrika heeft hij veel _____ beleefd.

Opdracht 4: Vul in: Na of naar.

1. Wat ga je doen _____ schooltijd?
2. We gaan _____ het zwembad en _____ het zwemmen gaan we _____ huis.
3. Waar gaan jullie in de vakantie _____ toe?
4. We gaan _____ de vakantie weer _____ school.
5. _____ het eten kijk ik _____ de televisie.
6. Trek je jas aan als je _____ buiten gaat.
7. Als ik _____ school ga, kijkt moeder me altijd _____.
8. _____ regen komt zonneshijn.

Taalwerkblad 3

Opdracht 1: Vul een voorzetsel in.

1. Het ongeluk is _____ een vrijdag gebeurd.
2. De kinderen zochten _____ het strand _____ schelpen.
3. _____ een voorspoedige reis kwamen de zeelui _____ het vaderland terug.
4. _____ de grootste moeite leerde hij de les _____ het hoofd.
5. Ik vroeg mijn vader wat hij _____ het plan dacht.
6. Je moet je _____ de verkeersregels houden.
7. Wat is het verschil _____ een kameel en een dromedaris.
8. _____ de zomer verlangt iedereen _____ de vakantie.
9. Hij heeft niets _____ anderen over, hij denkt het eerst _____ zichzelf.

Opdracht 2: Vervang de schuingedrukte woorden door een woord uit het rijtje.

Proberen- klimmen – meestal – afwezig – ruwe – rij – klein – hollen.

1. Ik sta *gewoonlijk* vroeg op. _____
2. Twee kinderen waren *absent*. _____
3. Voor de deur lag een *ruige* kokosmat. _____
4. De jongen *rende* de straat op. _____
5. De knecht verdiende een *bescheiden* loon. _____
6. De jongeman *trachtte* een betere betrekking te krijgen. _____
7. Voor de brug stond een lange *file* auto's. _____
8. Het kind *klauterde* op een stoel. _____

Opdracht 3: Maak telkens twee zinnen met de gegeven woorden.

Voorbeeld: **Het vliegtuig vertrok om twee uur.**

Deze zin bestaat uit verschillende stukken:

Het vliegtuig – vertrok – om twee uur.

Met die stukken kunnen wij nog een andere zin maken:

Om twee uur – vertrok - het vliegtuig.

1. Gisteren – een fietstocht – hebben - gemaakt – wij.

a. _____

b. _____

2. Onderweg – pech – kreeg – de automobilist.

a. _____

b. _____

3. Naar het zuiden – in het najaar – trekken – de vogels.

a. _____

b. _____

4. Een nieuwe mantel – in de stad – kopen - ging – moeder.

a. _____

b. _____

5. Nooit – ik – geweest – in Groningen – ben.

a. _____

b. _____

6. Paddenstoelen – de kinderen - in het bos – vonden.

a. _____

b. _____

7. Kwam – vanmorgen – in het park – hem – ik – tegen.

a. _____

b. _____

Taalwerkblad 4

Opdracht 1: Vul het goede woord in.

Meermalen – laden – overtuigd – aanbieden – benijden – zelden – lenen – staren – uitvoerig – roem – binnenkort – metgezel.

1. De blinde liep met zijn hond, zijn trouwe _____ naar huis.
2. Ik ben ervan _____, dat Jan de ruit heeft ingegooid.
3. Ik loop meestal naar school, ik ga _____ met de bus.
4. Ik heb je _____gewaarschuwd, maar je wilde niet naar me luisteren.
5. De oude man zat uren lang voor zich uit te _____.
6. Je zult er _____meer van horen.
7. Het dochtertje van de burgemeester mocht de koningin bloemen _____.
8. De schaatskampioen kwam met _____ beladen uit Zweden terug.
9. Hij _____van iedereen boeken, maar hij geeft ze nooit terug. Daarom _____ik hem nooit meer iets.
10. De chauffeur heeft de kisten in de vrachtauto _____.
11. In het avondblad staat een _____verslag van de wedstrijd.
12. Je moet je vriend niet _____om zijn nieuwe fiets.

Opdracht 2: Schrijf 5 woorden op die rijmen op:

Lap: 1 _____ 2 _____ 3 _____ 4 _____ 5 _____

Straat: 1 _____ 2 _____ 3 _____ 4 _____ 5 _____

Wang: 1 _____ 2 _____ 3 _____ 4 _____ 5 _____

Opdracht 3: Schrijf het alfabet op, maar laat telkens één letter weg.

ab__de__gh__.....
.....
.....
.....

Opdracht 4: Vul de weggelaten letters in het alfabet op.

____ b c d ____ f g h ____ j k l m n ____ p q r s t ____ v
w x ____ z

De letters die hierboven staan zijn *medeklinkers*.

De letters die je heb ingevuld zijn *klinkers*.

De klinkers zijn dus a ____ ____ ____ ____

Taalwerkblad 5

Opdracht 1:

doen – deel – daad – duw – dief.

Deze vijf woorden beginnen met dezelfde medeklinker. Maar ze staan niet alfabetisch, want de klinkers staan niet in de goede volgorde: *a – e – i – o – u*.

Als we deze woorden alfabetisch willen zetten, zoeken we eerst het woord dat met **da** begint, dan **de**, dan **di**, enz. We krijgen dan:

Zet nu in alfabetische volgorde: gieter – gaan – guur – geven – goed.

Opdracht 2: Maak van de volgende zinsdelen twee zinnen.

1. Landde – om tien uur – op Schiphol – het vliegtuig uit Parijs.

a. _____

b. _____

2. Vertrok – precies om twaalf uur – in Arnhem – naar haar oom – zij.

a. _____

b. _____

3. In de verte – de toren – nog juist – wij – zagen.

a. _____

b. _____

4. Gezien – nooit eerder – zo'n vreemd dier – hadden – de kinderen.

a. _____

b. _____

Opdracht 3: Kennen – kunnen. Vul de goede vorm in. Let op de tijd waarin de zin staat!

1. _____ jij die jongen?
2. _____ je me zeggen hoe laat het is?
3. Ik _____ het wel alleen doen.
4. Je _____ je les weer niet.

5. Vader zei dat hij die man _____.
6. Ik _____ het niet geloven.
7. Ik _____ de naam van die plant niet.
8. Vroeger _____ ik bijna alle automerken.
9. _____ je me even helpen?

Opdracht 4: Vul een voorzetsel in.

1. Het kampeertterrein lag _____ de voet _____ een berg.
2. De jongens maken zich snel _____ de voeten.
3. _____ voorstel _____ mijn broer gingen we _____ zee.
4. Ik ga wel mee, _____ voorwaarde dat mijn vriend ook meemag.
5. _____ vrees _____ straf durfde de jongen niet _____ huis.
6. De dokters waarschuwen _____ het roken van sigaretten.
7. Te veel roken is schadelijk _____ de gezondheid.
8. De politie stelt alles _____ het werk om de dief op te sporen.
9. Iedereen verlangt _____ het einde van de winter.
10. Het zieke hondje werd door de vinder _____ leven gehouden.

11. _____ het weerbericht zal de wind gaan liggen.
12. Ze voelde zich _____ deze omgeving niet erg _____ haar gemak.

Taalwerkblad 6

Opdracht 1: Verdeling in lettergrepen

Als je het woord **kapitein** heel langzaam uitspreekt, hoor je dat het uit drie stukken bestaat:

Ka – pi – tein. Deze stukken noemen we lettergrepen. Het woord **aardige** bestaat ook uit drie lettergrepen: **aar – di – ge**. Maar **vriendelijke** telt vier lettergrepen **vrien – de – lijke**.

Verdeel de volgende woorden in lettergrepen

1. nauwelijks _____
2. mogelijk _____
3. vijanden _____
4. menselijke _____
5. onderzoeken _____
6. werelddeel _____
7. graankorrels _____
8. politieagent _____

Opdracht 2: Vul een voorzetsel in.

1. De gids vertelde eerst iets _____ de geschiedenis van het kasteel.
2. In de jeugdherberg vonden wij _____ weinig geld een goede slaappleats.
3. Ik twijfel er niet _____ of het hem zal gelukken.
4. _____ dag en dauw waren wij _____ de veren.
5. Ik zal het eens _____ een andere manier proberen.
6. Ik ben erg benieuwd _____ de uitslag van de wedstrijd.

7. Nederland grenst _____ het oosten _____ West-Duitsland.
8. _____ mijn spijt kan ik je niet helpen.
9. De politie is de inbrekers _____ op het spoor.
10. Al weken _____ te voren maakten we plannen _____ de fietstocht.

Opdracht 3: Schrijf het woord op, dat niet in het rijtje hoort.

1. spinazie – bloemkool – tulp – andijvie _____

2. kers – aardbei – komkommer – pruim _____

3. boek – verhaal – hoofdstuk – bladzij _____

4. koper – nikkel – tin – hout _____

Opdracht 4: Vervang de schuin gedrukte woorden door een woord met dezelfde betekenis.

1. Moeder vond het te *kil* om buiten te zitten. _____

2. Mijn tante ziet er nog *jeugdig* uit. _____

3. Wij logeren nooit in een hotel; dat is vader te *kostbaar* _____

4. De *illustraties* in dit boek zijn erg mooi. _____

5. Met turfmolm *beschutten* wij de planten tegen de kou. _____

6. Iedereen had *ontzag* voor de directeur. _____

7. De *vrek* bewaarde zijn geld onder zijn matras. _____

8. Het aantal bezoekers van de tentoonstelling was zeer *gering*. _____

Taalwerkblad 7

Opdracht 1: Vul aan.

1. Zo gezond als een _____
2. Zo licht als een _____
3. Zo moe als een _____
4. Zo misselijk als een _____
5. Zo dood als een _____
6. Zo zwaar als een _____
7. Zo ziek als een _____
8. Zo sterk als een _____
9. Zo nijdig als een _____
10. Zo mager als een _____

Opdracht 2: Vul het goede woord in. Denk aan de goede vorm!

Parkeren – aantreffen – dwalen – portie – stellen – aanleggen – toejuichen –
toestand – ontsteken – benoemen.

1. De kampioen werd door de duizenden toeschouwers _____
2. De dokter zei dat de _____ van de patiënt is verbeterd.
3. We hebben alles in het werk _____ om ons doel te bereiken.
4. Mijn oom is tot gemeentesecretaris in 's-Hertogenbosch _____
5. In de binnenstad kun je nergens je auto _____
6. Op kerstavond werden alle kaarsen _____
7. Moeder verdeelde de heerlijke pudding in vier _____
8. We hebben de hele middag door de bossen _____
9. Totaal uitgeput heeft de politie de zwerver _____
10. Aan de rand van de stad heeft de gemeente een park _____

Opdracht 3: Leggen - liggen

1. Vader _____ zijn boek neer en stak een pijp op.
2. Na het eten heeft moeder mijn kleine broertje in bed _____
3. Waar _____ mijn boek? Ik heb het straks op de tafel _____
4. Het kampeertterrein _____ aan de voet van een berg.
5. “ Je _____ zo niet lekker, kind”, zei moeder, “ik zal je kussen anders _____

Opdracht 4: Vul het goede woord in. Denk weer aan de vorm van het woord!!!

Verscheidene – applaus – medicijnen – restaurant – nevel – wijzigen – kampen – repareren – standbeeld – oorzaak – plegen – trainen.

1. We hebben in de stad in een groot _____gegeten.
2. De zon kon niet door de grijze _____heendringen.
3. De politie stelt een onderzoek in naar de _____van de brand.
4. De gemeente richtte een _____ voor de grote schilder op.
5. De leraar waarschuwde de brutale jongen _____keren.
6. De ontdekkingsreizigers hadden met grote tegenslag te _____
7. Er is vanmorgen weer een roofoverval op een bank in de binnenstad van Amsterdam _____
8. De violist werd met een hartelijk _____beloond.
9. De elektricien heeft de elektrische leiding _____
10. Ik las vanmorgen in de krant, dat de bouwplannen geheel _____zijn.
11. Vanmiddag moeten we _____ voor de wedstrijd van zaterdag in het Amsterdamse stadion.
12. Het is gevaarlijk te veel _____ te gebruiken.

